

विश्व अर्थतन्त्र २०२३/२०२४

क्षेत्र	सन् २०२३	सन् २०२४ (प्रक्षेपित)
आर्थिक वृद्धिदरको अवस्था		
विश्व अर्थतन्त्र	३.२ %	३.२%
विकसित अर्थतन्त्र	१.६ %	१.३ %
उदियमान तथा विकाससिल अर्थतन्त्र	४.३ %	४.२ %
उदियमान तथा विकाससिल एसिया	५.६ %	५.२%
मध्यपूर्व तथा उत्तर अफ्रिकी मुलुकहरु	१.९ %	२.७%
उदियमान तथा विकाससिल युरोप	३.२ %	३.१%
युरोपियन युनियनका मुलुकहरु	०.६%	१.१%
न्यून आय भएका विकाससिल अर्थतन्त्र	४.०%	४.७%
दक्षिण एसियाली मुलुक तथा चीनको आर्थिक वृद्धिदर		
बंगलादेश	६.० %	५.७%
भुटान	४.६%	४.३%
भारत	७.८%	६.८%
माल्दिभ्स	४.४%	५.२%
नेपाल	०.८%	३.१%
श्रीलंका		
पाकिस्तान	- ०.२ %	२.० %
चीन	५.२%	४.६%

राष्ट्रिय अर्थतन्त्र

आ.व. २०८०/८१ का प्रमुख आर्थिक सूचकहरु :

- आर्थिक वृद्धिदर : ३.५४ % (उपभोक्ता मूल्यका आधारमा ३.८७%)
- नेपालको GDP : ५७ खर्ब ४ अर्ब
- आ. व. २०७९/८० को आर्थिक वृद्धि : २.३१ %

देशको GDP मा मुख्य क्षेत्रको योगदान :

क्षेत्र	GDP मा योगदान	वृद्धिदर
प्राथमिक	२४.६%	३.०%
द्वितीय	१२.५%	१.२%
तृतीय	६२.९ %	४.५%

देशको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार विभिन्न क्षेत्रको योगदान (प्रतिशत)

मुख्य क्षेत्र	औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार	योगदान (०७९/८०)	आ.व. २०८०/८१	
			योगदान	वृद्धिदर (आधारभूत मुल्यमा)
प्राथमिक	समग्र प्राथमिक क्षेत्र	२४.४	२४.६	३
	कृषि, वन र मत्स्यपालन	२३.९२	२४.०९	३.०५
	खानी तथा उत्खनन	०.५१	०.४७	२.३१
द्वितीय	समग्र द्वितीय क्षेत्र	१३.१	१२.५	१.२
	उत्पादनमूलक उद्योग	५.१६	४.८७	-१.६
	विद्युत, ग्यास, वाष्प वातानुकूलित आपूर्ति सेवा	१.६२	१.८१	१७.४४
	पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुन उत्पादनका क्रियाकलाप	०.४६	०.४४	२.८
	निर्माण	५.८५	५.४१	-२.०७
तृतीय (सेवा)	समग्र सेवा क्षेत्र	६२.५	६२.९	४.५
	थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	१४.०९	१३.८४	०.१६
	यातायात तथा भण्डारण	६.७३	७.२८	११.८९
	आवास तथा भोजन सेवा	१.९६	२.४२	२१.८४
	सूचना तथा संचार	१.९६	१.९४	४.९१
	वित्तीय तथा बिमाका क्रियाकलापहरू	७.०४	६.८२	७.८०
	घरजग्गा कारोबारको सेवा	८.२४	८.३३	२.९८
	पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक सेवाहरू	०.९६	०.९९	४.१५
	प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप	०.७०	०.७१	४.०४
	सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक शान्ति सुरक्षा	९.९७	९.६३	४.४९
	शिक्षा	८.३४	८.५०	२.७१
	मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	१.९२	१.८७	५.५२

अन्य सेवाका क्रियाकलाप	०.५९	०.५७	३.५३
------------------------	------	------	------

प्रमुख आर्थिक सूचकहरू	२०७९/८०	२०८०/८१
आर्थिक वृद्धिदर) आधारभूत मुल्यमा(२.३१	३.५४
आर्थिक वृद्धिदर) उपभोक्ता मुल्यमा(१.९५	३.८७
देशको कुल ग्राहस्थ उत्पादन) GDP) — आधारभूत मुल्यमा	४७ खर्ब ३८ अर्ब, ९४ करोड	५० खर्ब ५० अर्ब ९ करोड
देशको कुल ग्राहस्थ उत्पादन) GDP) — उपभोक्ता मुल्यमा	५३ खर्ब ४८ अर्ब ५२ करोड	५७ खर्ब ४ अर्ब ८४ करोड
देशको कुल राष्ट्रिय आय (GNI)	५४ खर्ब १० अर्ब ८९ करोड	५७ खर्ब ९२ अर्ब २७
प्रतिव्यक्ति GDP (US\$)	१३८९ (१,८१,५६९ रुपैया)	१४३४ (१,९१,८८८ रुपैया)
प्रतिव्यक्ति राष्ट्रिय आय (US\$)	१४०५	१४५६
GDP ओ तुलनामा अन्तिम उपभोग (प्रतिशत)	९२.५९	९२.३८
Gross Domestic Saving as percentage of GDP	७.४१	७.६२
GDP को तुलनामा कुल राष्ट्रिय बचत (प्रतिशत)	३३.७९	३६.१५
GDP को तुलनामा पुंजी निर्माण (प्रतिशत)	२५.०८	२४.४५
GDP को तुलनामा निर्यात (प्रतिशत)	६.९६	७.९४
GDP को तुलनामा आयात (प्रतिशत)	३४.६८	३३.७०
Resource Gap as percentage of GDP(+/-)	-१.३५	२.७८
GDP मा विप्रेषणको हिस्सा (प्रतिशत)	२२.८२	२२.९६

प्रदेशहरूको आर्थिक अवस्था आ.व. २०८०/८१ :

प्रदेश	देशको GDP मा योगदान	प्रदेशको आर्थिक वृद्धिदर	प्रदेशको प्रति व्यक्ति GDP
कोशी	१५.८४%	३.५१%	१३३६ \$
मधेश	१३.१२%	३.७८%	८९२ \$
बागमती	३६.३६%	३.९६%	२४८४ \$
गण्डकी	९.०६%	४.५५%	१५५७ \$
लुम्बिनी	१४.२६%	४.०५%	११५९ \$
कर्णाली	४.२८%	३.३९%	१०६६ \$
सुदूरपश्चिम	७.०९%	३.४१%	११११ \$
नेपाल	१००%	३.५४%	१४३४ \$

प्रदेशहरूको कुल ग्राहस्थ उत्पादन र त्यसको संरचना

प्रदेश	कुल ग्राहस्थ उत्पादन (GDP)	कुल ग्राहस्थ उत्पादनको संरचना		
		प्राथमिक	द्वितीय	तृतीय / सेवा
कोशी	९ खर्ब ३ अर्ब ५ करोड	३३.२%	१५.९%	५०.९ %
मधेश	७ खर्ब ४८ अर्ब ३६ करोड	३५.३%	१०.७%	५३.९%
बागमती	२० खर्ब ७४ अर्ब ४१ करोड	१२.०%	१०.६%	७७.४%
गण्डकी	५ खर्ब १६ अर्ब ६९ करोड	२६.४%	१६.८%	५६.८%
लुम्बिनी	८ खर्ब १४ अर्ब ३ करोड	३०.२%	१३.६%	५६.३%
कर्णाली	२ खर्ब ४३ अर्ब ९९ करोड	२९.७%	९.५%	६०.८%
सुदूरपश्चिम	४ खर्ब ४ अर्ब २८ करोड	३३.२%	१२.५%	५४.३%
नेपाल	५७ खर्ब ४ अर्ब ८४ करोड	२४.६%	१२.५%	६२.९%

तालिका १३(क): प्रदेशगत आर्थिक तथा सामाजिक परिसूचक

परिसूचक	नेपाल	कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम
प्रशासनिक र जनसांख्यिक स्थिति^१								
स्थानीय तहको सङ्ख्या	७५३	१३७	१३६	११९	८५	१०९	७९	८८
जनसङ्ख्या (प्रतिशतमा)	१००	१७.०	२१.१	२१.०	८.३	१७.७	५.८	९.१
क्षेत्रफल (प्रतिशतमा)	१००	१७.६	६.६	१३.८	१५.३	११.८	२१.६	१३.३
आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्र								
आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा) ^१	३.८७	३.५	३.८	४.०	४.६	४.१	३.४	३.४
गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्रदेशगत योगदान (उपभोक्ताको मूल्यमा) ^१		१५.८	१३.१	३६.४	९.१	१४.३	४.३	७.१
प्रतिव्यक्ति जीडीपी (अमेरिकी डलरमा) ^१	१४३४	१३३६	८९२	२४८४	१५५७	११५९	१०६६	११११
लघु, घरेलु तथा साना ^२ उद्योगको सङ्ख्या (हजारमा)	५८९.९	८१.४	८६.१	१७३.९	६६.०	९७.८	३६.४	४८.२
कम्पनी दर्ता ^३ (हजारमा)	३३८.९	२४.२	२२.०	२३३.७	१८.४	२२.७	४.२	६.८
जलविद्युत उत्पादन (मेगावाट) ^४	३०६०	५७७	२५	११९६	९३३	५८	१६	१७१
वन क्षेत्र (प्रतिशतमा) ^५	१००	१८.८	३.९	१८.७	१२.८	१६.२	१३.५	१६.१
विद्यालय सङ्ख्या ^६	३५८७६	६९६२	४८०६	६८३७	४०४४	५८००	३२३३	४१४९
वित्तीय क्षेत्र^७								
बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शाखा सङ्ख्या ^८	११५९४	१८६२	१७७८	३०४५	१४००	२१९२	४६९	८४८
प्रतिशाखा जनसङ्ख्या	२५१५	२६६५	३४३९	२००९	१७६२	२३३७	३६००	३१७८
बीमकको शाखा सङ्ख्या ^९	२९३२	४७७	३७२	८३०	३४३	४९१	१५४	२६५
प्रदेशगत खर्च (रु. करोडमा) ^{१०}	-	३०७६	२६८७	४६८६	२३६१	३०२४	२२२७	२४०६
प्रदेशगत राजस्व (रु. करोडमा) ^{१०}	-	१२४८	१३३८	२५९४	१०२७	१३२१	७५१	९२१
प्रदेश सञ्चित कोषको मौज्जात (२०८० असार)(रु. करोडमा) ^{१०}	-	५२०	१५५२	२६१६	२९३	२५२	७५३	४५६

तीन तहका सरकारको खर्चको स्थिति (कुल खर्चको खर्च प्रतिशत)

सरकार	खर्च प्रतिशत (०७८/७९)	खर्च प्रतिशत (०७९/८०)
संघीय सरकार	६०.६ %	६९.८%
प्रदेश सरकार	१०.९%	१०.८%
स्थानीय सरकार	२८.५%	२७.४%

संघीय सार्वजनिक वित्तका थप सूचकहरू (कुल ग्राहस्थ उत्पादनको प्रतिशतमा)

परिसूचक	आ.व. ०७८/७९	आ.व. २०७९/८०
संघीय खर्च	२६.३%	२६.५७%
▪ चालू खर्च	▪ १९.२%	▪ १८.५४%
▪ पुँजीगत खर्च	▪ ४.३%	▪ ४.३९%
▪ वित्तीय व्यवस्था	▪ २.८%	▪ ३.६५%
कुल राजश्व	२१.४ %	१९.३७
▪ कर राजश्व	▪ १९.८%	• १७.१९%
▪ गैर कर राजश्व	▪ १.६%	• २.१७%
संघीय राजश्व	१८.९%	१५.५९%
▪ कर राजश्व	▪ १७.३%	▪ १३.९९%
▪ गैर कर राजश्व	▪ १.६%	▪ १.६०%
संघीय आय	२०.४%	१७.२४%
संघीय बजेट घाटा	६.०%	९.३३%
राजश्व सन्तुलन	-०.३%	-२.९४%
तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण	४०.५%	४२.९ %

संघीय खर्चको स्थिति (कुल खर्चको प्रतिशत)

परिसूचक	आ.व. ०७९/८० फागुन सम्म	आ.व. २०८०/८१ फागुन सम्म
चालू खर्च	७८.१%	७२.६%
पुँजीगत खर्च	१०.८%	१०.१%
वित्तीय व्यवस्था	११.१%	१७.३%

संघीय राजश्वको संरचना

राजश्वको प्रकार	आ.व. ०७९/८० फागुन सम्म	आ.व. २०८०/८१ फागुन सम्म
मूल्य अभिवृद्धि कर	२४.३%	२३.८%
अन्तःशुल्क	१३.९%	१२.९%
आयकर	२८.३%	२९.८%

भन्सार महसुल	१८.८%	१९.१%
गैरकर	१०.७%	१०.४%
अन्य	३.९%	४%

संघीय सरकारको सार्वजनिक खर्चको स्रोत (आ.व.०७९/८०)

- आन्तरिक श्रोत : ९०.२%
- बाह्य स्रोत : ९.८ %
- GDP को तुलनामा बाह्य स्रोतको उपयोग : २.६ %

अन्तराष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन (चालू आवको २०८० फागुन सम्म)

- कुल अन्तराष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन मध्ये ऋण : ८६.९%
- कुल अन्तराष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन मध्ये अनुदान : १३.१%

खुद सार्वजनिक ऋणको अवस्था (चालू आवको २०८० फागुन सम्म) :

GDP को तुलनामा सार्वजनिक ऋण	२०७९ फागुन सम्म	२०८० फागुन सम्म
जम्मा सार्वजनिक ऋण	३८.९%	४१.९%
आन्तरिक ऋण	१८.९ %	२१.१%
बाह्य ऋण	२०.०%	२०.८%

संघीय सरकारको सार्वजनिक ऋणको अवस्था (चालू आवको २०८० फागुन सम्म) :

आन्तरिक ऋण	बाह्य	जम्मा
११ खर्ब ८५ अर्ब ५३ करोड	१२ खर्ब २ अर्ब ७४ करोड	२३ खर्ब ८८ अर्ब २६ करोड
४९.६%	५०.४ %	१००%

पछिल्ला ३ बर्षमा बजेटले लिएको लक्ष्यको तुलनामा वैदेशिक ऋण प्राप्तिको अवस्था

- आ.व. ०७७/७८ : लक्ष्यको ४३.७% प्राप्त
- आ.व. ०७८/७९ : लक्ष्यको ४४.०% प्राप्त
- आ.व. ०८०/८१ : लक्ष्यको ५०.८% प्राप्त

उपभोक्ता मुल्य स्थिति (मुद्रास्फीति दर)

- आ.व. ०८०/८१ (फागुन सम्म) : ६.०८ %
- आ.व. ०७९/८० (फागुन सम्म) : ७.९३ %

सार्वजनिक संस्थानहरूको स्थिति

- २०८० फागुन सम्म नेपाल सरकारको पूर्ण वा अधिकांश स्वामित्वमा रहेका संस्थान संख्या : ४४ वटा
- सार्वजनिक संस्थानहरूमा सरकारको शेयर लगानी : ३ खर्ब ७९ अर्ब ७२ करोड १६ लाख
- सार्वजनिक संस्थानहरूमा सरकारको ऋण लगानी : २ खर्ब ८१ अर्ब ३८ करोड ५८ लाख
- आ.व. ०७९/८० सम्म नाफामा रहेका संस्थानको संख्या : २६
- आ.व. ०७९/८० सम्म घाटामा रहेका संस्थानको संख्या : १५
- संस्थानहरूमा कार्यरत जम्मा कर्मचारी संख्या : ३२,१८० जना

आ.व.२०७९.८० मा सर्वाधिक नाफा कमाउन सफल संस्थानहरू :

रकम (रु. लाखमा)						
सि. नं.	संस्थान	खुद नाफा	शेयर लगानी	शेयरमा खुद नाफा प्रतिशत	खुद नाफामा प्रतिशत	सञ्चित नाफा /नोक्सानी
१	नेपाल आयल निगम लि.	११७,२२९.७८	१०९,४०७.४८	१०७.१५	०.२०	(४८,५८९.२७)
२	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	९४,०५५.८२	१,९९३,८३७.५१	४.७२	०.१६	३३६,४२३.७०
३	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि.	७९,२०१.५५	१६४,६९३.१६	४८.०९	०.१४	४२६,४६४.७४
४	नागरिक लगानी कोष	३८,५७०.२५	१२,४०२.२९	३१०.९९	०.०७	६२,९०४.८१
५	निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष	३८०६३.७९	९००००	४२.२९	०.०७	५२६०.८१
जम्मा		३६७१२१.१९	२३७०३४०.४४	१५.४९	०.७१	७८२४६४.७९

वित्तीय संरचना र पहुँच

- ✓ २०८० फागुन मसान्त सम्म संचालनमा रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू

वित्तीय संस्था	संख्या
वाणिज्य बैंक	२०
विकास बैंक	१७
वित्त कम्पनि	१७
लघुवित्त वित्तीय संस्था	५५
पूर्वाधार विकास बैंक	१
जम्मा वित्तीय संस्था	११०

- विमा कम्पनि : ३७ (१४ जीवन विमा, १४ निर्जीवन विमा, ७ लघुविमा र २ पुनर्विमा कम्पनि)
- सहकारी संस्था : ३१, ४५०
- प्रति शाखा औसत जनसंख्या : २,५१५ जना
- भुक्तानी प्रणाली संचालक : १०
- भुक्तानी सेवा प्रदायक : २७

- बिमाको पहुँचमा पुगेको जनसंख्या : ४३.१६%
- नेपालीहरूको वित्तीय साक्षरता : ५७.९%

बैंक तथा वित्तीय संस्थाको निक्षेप परिचालनको अवस्था :

- मुद्दती निक्षेप : ५८.७ %
- बचत निक्षेप : २८ %
- चलती निक्षेप : ६.५%
- अन्य निक्षेप : ६.५%

पुँजीबजार सम्बन्धि तथ्यांक

विवरण	आ.व. २०७९/८०	आ.व. २०८०/८१
कुल बजार पुँजीकरण	२८ खर्ब २३ अर्ब	३३ खर्ब १५ अर्ब
औसत दैनिक कारोबार	१ अर्ब ९४ करोड	२ अर्ब ७७ करोड
सुचिकृत कम्पनि संख्या	२५४	२७१
डिम्याट खाता संख्या	५३ लाख ४६ हजार	६२ लाख २४ हजार (कुल जनसंख्याको २१%)
	२०८० असार	२०८० फागुन
मेरो शेयर खाता संख्या	४८ लाख २६ हजार	५२ लाख ६४ हजार(कुल जनसंख्याको १८.०३%)
धितोपत्र बजार संख्या	१	१
केन्द्रिय निक्षेपण सेवा कम्पनि	१	१
साख मुल्यांकन कम्पनि	३	३
सामुहिक लगानी कोष	२०	२१
धितोपत्र व्यापारी	२	२
धितोपत्र दलाल व्यवसायी	६७	९०
मर्चेन्ट बैंकर	३०	२९
निक्षेप सदस्य	९१	११०
आस्वा सदस्य	४९	४३
योग्य संस्थागत लगानीकर्ता	१३२	१५०
सुचिकृत संगठित संस्था	२५४	२७१

वैदेशिक व्यापार :

- कुल वस्तु व्यापारमा निर्यातको अंश : ८.९ %
- वैदेशिक व्यापार आ.व. २०७९/८० को तुलनामा : २.८ % ले घटेको
- वस्तु व्यापार घाटा २.५ % ले घटेर ९ खर्ब २९ अर्ब ६१ करोड रहेको
- शोधनान्तर स्थिति : ३ खर्ब २७ अर्ब ५५ करोडले बचतमा

- विप्रेषण आप्रवाह २१% ले बढेको
- GDP मा विप्रेषणको हिस्सा : २५.३%
- विदेशी मुद्रा संचिति १८ खर्ब ७२ अर्ब ८२ करोड

वैदेशिक लगानी :

- प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी : ५ अर्ब ६३ करोड

गरिबी निवारण र बेरोजगारी

- गरिबीको रेखामुनी रहेको जनसंख्या : २०.२७
- शहरी क्षेत्रको गरिबी (निरपेक्ष) : १८.३४ %
- ग्रामिण क्षेत्रको गरिबी (निरपेक्ष) : २४.६६ %
- बहु-आयामिक गरिबी रहेको जनसंख्या : १७.४%
- बहु-आयामिक गरिबी रहेको जनसंख्या (शहरी क्षेत्र) : १२.३%
- बहु-आयामिक गरिबी रहेको जनसंख्या (ग्रामिण क्षेत्र) : २८.०%
- बहुआयामिक गरिबी शुचाकांक : ०.०७४
- बहुआयामिक गरिबीको तिब्रता : ४२.५ %
- मानव विकास सूचकांक : ०.६०१
- गिनी सूचकांक : ०.३०

प्रदेशगत बहुआयामिक र निरपेक्ष गरिबीको अवस्था

प्रदेश	कोशी	मधेश	वागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदुरपश्चिम
बहुआयामिक गरिबी	१५.९%	२४.२%	७.०%	९.६%	१८.२%	३९.५%	२५.३%
निरपेक्ष गरिबी	१७.१९%	२२.५३%	१२.५९%	११.८८%	२४.३५%	२६.५९%	२४.१६%

तालिका ६(च): मानव विकाससम्बन्धी सूचकाङ्क

सूचक	मान	सन्दर्भ वर्ष
मानव विकास सूचकाङ्क	०.६०१	सन् २०२२
प्रतिव्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय (PPP \$)	४०२६	सन् २०२२
औषत आयु (जन्म हुँदाको) - वर्ष	७०.५	सन् २०२२
अध्ययनमा संलग्न हुने अपेक्षित वर्ष	१२.६	सन् २०२२
अध्ययनमा संलग्न हुने औषत (मध्यक)वर्ष	४.५	सन् २०२२
मानव विकास सूचकाङ्कमा वार्षिक औषत परिवर्तन (प्रतिशत)	१.३२	सन् १९९०-२०२२
असमानता समायोजित मानव विकास सूचकाङ्क	०.४२४	सन् २०२२
लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क	०.८८५	सन् २०२२
लैङ्गिक असमानता सूचकाङ्क	०.४९५	सन् २०२२

स्रोत: मानव विकास प्रतिवेदन २०२३/२४, राष्ट्रिय योजना आयोग, २०८०

वैदेशिक रोजगार :

- हालसम्म ९०० म्यानपावरले १११ देशमा श्रमिक पठाउने अनुमति प्राप्त गरेका
- सबैभन्दा बढी वैदेशिक रोजगारमा कामदार गएका देशहरूमा युएई, मलेसिया, साउदी अरब, कतार र कुवेत रहेका छन्

श्रम स्वीकृति लिनेको संख्या :

	२०८० फागुन सम्म (हाल सम्म)	आ.व. ८०/८१ मा (फागुन सम्म)
जम्मा	५९ लाख ६९ हजार	२ लाख ८५ हजार
पुरुष	९३.८%	८६.४%
महिला	६.२%	१३.६%

आ.व. २०८०/८१ मा मात्र (फागुन सम्म) लिइएको श्रम स्वीकृतिको आधारमा सबैभन्दा बढी वैदेशिक रोजगारीमा गएका देशहरू

देश	वैदेशिक रोजगारीमा गएका श्रमिक (प्रतिशत)
युएई	७९,६२९ (२७.९%)
मलेसिया	४९,५०९ (१७.३४%)
साउदी अरब	४७,१४७ (१६.५२%)
कतार	२८,३९२ (९.९४%)
कुवेत	१९६०४ (६.८६%)

कृषि सम्बन्धि

- कृषि क्षेत्रमा संलग्न परिवार : ६२ %
- कृषि क्षेत्रमा न्यूनतम समर्थन मुल्य तोकिएका वस्तुहरू : कच्चा दुध, उखु , मोटाधान ,मध्यम धान र गहुँ

कुल बालि उत्पादनको परिमाणमा :

- खाद्यान्न बाली : ४४.६१% (धान, गहुँ, मकै, कोदो, जौ र फापर)
- तरकारी बाली : १७.२४%
- नगदेबाली : १५.४२% (आलु र तेलहन)
- औद्योगिक बाली : १२.९९% (उखु, जुट, चिया, कफी र कपास)
- फलफुल : ६.०३%
- अन्य : ३.७१ %

बाली लगाइएको क्षेत्रफलको आधारमा :

- खाद्यान्न बाली : ७१.०९%
- तरकारी बाली : ६.५४%
- नगदेबाली : ९.५८%
- दलहन बाली : ६.४४%
- अन्य बाली : ६.३५%

प्रतिव्यक्ति प्रतिवर्ष दुध र अण्डाको उपलब्धता (आ.व. २०७९/८०):

- दुध : ८९ लिटर
- अण्डा : ५५ वटा

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना :

- ७७ जिल्लामै संचालित
- १७७ जोन र १६ सुपरजोन, १५८७ ब्लक र ८,७१० पकेट निर्धारण गरिएको,

सिचाई सुविधा :

- कुल कृषियोग्य जमिन : २६ लाख ४० हजार हेक्टर
- कुल सिचाई योग्य जमिन : १७ लाख ६० हजार हेक्टर
- सिचाई सुविधा पुगेको क्षेत्रफल : १५ लाख ५७ हजार १ सय ४८ हेक्टर
(कुल कृषि योग्य जमिनको ५९% र कुल सिचाई योग्य जमिनको ८८.५% क्षेत्रफलमा सिचाई सुविधा पुगेको)
- विभिन्न ६ वटा राष्ट्रिय गौरवका सिचाई आयोजना निर्माणाधीन
 - सिक्टा सिचाई आयोजना
 - रानी जमरा कुलेरिया सिचाई आयोजना
 - भेरी-बबई दैभासन बहुउद्देश्यीय आयोजना
 - महाकाली सिंचाई आयोजना
 - सुनकोशी मरिन डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना
 - बबई सिंचाई आयोजना

वन तथा भू: संरक्षण-

- नेपालको कुल क्षेत्रफलको ४१.६९% वन र ३.६२% वुट्यान गरि ४५.३१% वन क्षेत्र रहेको
- नेपालको वन क्षेत्र : ६१ लाख ६६ हजार ७ सय ६६ हेक्टर
- नेपालको झाडी तथा वुट्यान क्षेत्र : ५ लाख ३५ हजार १ सय ७९ हेक्टर
- नेपालमा प्रति व्यक्ति रुख : १११ वटा र प्रति व्यक्ति वन ०.२ हेक्टर रहेको छ (विश्वमा प्रतिव्यक्ति ४२२ वटा रुख र ०.६ हेक्टर वन रहेको)
- १२ राष्ट्रिय निकुञ्ज, १ वन्यजन्तु आरक्ष, १ शिकार आरक्ष र ६ संरक्षण क्षेत्र रहेका, जसले २३.४ % भुभाग ओगटेको ।

- त्यस्तै १० वन संरक्षण क्षेत्र, १० सिमसार क्षेत्र र १२ मध्यवर्ति क्षेत्र रहेका ।
- सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह : २३,६०१
- पछिल्लो गणना अनुसार ३५५ बाघ, ७५२ गैंडा, ३७५ कृष्णसार, अर्ना ४९८ र १९८ घडियाल गोहि रहेका ।

उद्योग

- २०८० फागुन सम्ममा दर्ता भएका जम्मा ९,३४४ वटा उद्योग मध्ये ठूला उद्योग १५.०%, मझौला उद्योग २२.६% र साना उद्योग ६२.६% रहेका छन्
- लगानीका हिसाबले ठूला उद्योग ८३.४%, मझौला उद्योगले १०.१% र साना उद्योगले ६.५% हिस्सा ओगटेका छन्
- सबै उद्योगमा गरी कुल लगानी : २९ खर्ब ९२ अर्ब ७० करोड
- कुल प्रस्तावित रोजगारी : ६,९८,५१०
- दर्ता भएका मध्ये ३७.३% उत्पादनमूलक, २६.५% सेवामूलक र २२.५% पर्यटन उद्योग रहेका

स्केल	उद्योगको संख्या	रु. करोडमा			प्रस्तावित रोजगारी	प्रति उद्योग रोजगारी
		कुल लगानी	स्थिर पुँजी	चालु पुँजी		
ठूला	१४०३	२४९६०३	२३३९६३	१५६४०	१९०५५१	१३६
मझौला	२१०९	३०३४६	२०२७१	१०१२४	१८९७१८	९०
साना	५८३२	१९३२२	५३९९	१३८७५	३१८२४१	५५
जम्मा	९३४४	२९९२७१	२५९६३२	३९६३९	६९८५१०	७५

स्रोत: उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, २०८०

विदेशी लगानी:

तालिका ८(ड): विदेशी लगानी स्वीकृत भएका उद्योगको विवरण*

वर्गीकरण	सङ्ख्या	विदेशी लगानी (रु.करोडमा)
कृषि तथा वनजन्य	३००	८४७
पूर्वाधार	६८	५६६
ऊर्जा मूलक	९२	१३,०७३
सूचना, प्रसारण तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित	१४४	१,३०४
उत्पादन मूलक	१,३२३	७,४७२
खनिज	७५	८३३
सेवा	२,०४५	१३,०४४
पर्यटन	२,०६४	१०,७४५
कुल	६,१११	४७,८८५

स्रोत: उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, २०८०

* सुरुदेखि २०८० फागुनसम्म

- लगानीका आधारमा देशहरूको क्रम : चीन (४४.४%), भारत (२२.२%), हंगकंग, दक्षिण कोरिया र अमेरिका शिर्ष ५ देश रहेका छन्

तालिका ८(च): देशगतरूपमा स्वीकृत विदेशी लगानी* (रु. करोडमा)

देश	सङ्ख्या	विदेशी लगानी
चीन	२,३६८	२१,२४१
भारत	८४३	१०,६१०
हङकङ	४९	२,९५८
दक्षिण कोरिया	३८३	२,५९०
अमेरिका	४६७	१,७४७
संयुक्त अधिराज्य	२०६	१,४३८
ब्रिटिश भर्जिन टापु	१७	१,१०६
सिङ्गापुर	६४	७९९
स्पेन	३१	७०५
क्यानडा	५३	३८३
अन्य	१,६३०	४,३०६
जम्मा	६,१११	४७,८८५

स्रोत: उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, २०८०

*२०८० फागुनसम्म

पर्यटन क्षेत्र :

पर्यटन प्रवर्धनको लागि सन् २०२३-२०३२ लाई पर्यटन दशक घोषणा गरि प्रति पर्यटक प्रति दिन खर्च १२५ अमेरिकी डलर पुर्याइने लक्ष्य लिइएको

- सन् २०२३ मा नेपाल आउने पर्यटक संख्या : १० लाख १४ हजार ८ सय ८२
- प्रति पर्यटक औसत बसाई : १३.२ दिन
- प्रतिदिन प्रति पर्यटक खर्च : ४१ अमेरिकी डलर
- नेपाल आउने पर्यटक मध्ये ६२.५ % मनोरञ्जन, १३.१ % तिर्थयात्रा र १५.२% पदयात्राको लागि र ९.२% अन्य प्रयोजनकालागि आउने गरेका
- बढि पर्यटक आउने ५ मुलुकमा
 - भारत ३१.५ %,
 - अमेरिका ९.९%,
 - चीन : ६ %
 - बेलायत : ५.२%
 - अष्ट्रेलिया : ३.८%

- सन् २०२३ मा सबैभन्दा बढि पर्यटक भ्रमण गरिने स्थान : लुम्बिनी (१० लाख ११ हजार)
- नेपालमा तारे होटलको संख्या : १८२ (१७,०७३ बेड संख्या)
- पर्यटक स्तरीय होटल,लाज र रिसोर्ट : १२३४ (३७,२९७ बेड संख्या)
- क्यासिनो / मिनी क्यासिनोको संख्या : ३० वटा

शहरी विकास र विद्युत

- सहरि क्षेत्रको जनसंख्या ६६.२% रहेको ,
- देशभर २७ नयाँ शहर र १७ स्मार्ट शहरको पूर्वाधार निर्माण कार्य सुरु भएको
- वायु गुणस्तर मापन केन्द्र २९ वटा वटा संचलानमा रहेका
- ९५ % जनसंख्यामा विद्युतको पहुँच
- राष्ट्रिय प्रशारण लाइन पुगेका जिल्ला (२०७९ फागुन सम्म): ७५
- प्रति व्यक्ति विद्युत खपत : ३५१ किलोवाट घण्टा

कुल ३०६०.१ मेगावाट विद्युत उत्पादन भएको

- जलविद्युत : २८१८.९१ मेगावाट (९२.१%)
 - सौर्य प्लान्ट : ९७.०४ मेगावाट
 - थर्मल प्लान्टबाट : ५३.४१ मेगावाट
 - बैकल्पिक उर्जा : ८४.७४ मेगावाट
 - चिनीमिल बाट : ६ मेगावाट
- ✓ विद्युत खपत :
- ग्राहस्थ खपत : ३४.६ %
 - औद्योगिक खपत : २९.९%
 - व्यापारिक खपत : ६.६ %
 - निर्यात : १८.५%
 - अन्य खपत : १०.५%

नवीकरणीय उर्जा :

- ✓ जडित क्षमतामा नवीकरणीय उर्जाको हिस्सा : ५.९%
- ✓ कुल उर्जा खपतमा स्वच्छ उर्जाको हिस्सा : ११.७%

राष्ट्रिय प्रशारण लाइनमा जोडिएको :

- विद्युत प्राधिकरणबाट : ६६०.४५ मेगावाट
- प्राधिकरणको सहायक कम्पनीबाट : ४९२.९० मेगावाट
- निजि परियोजनाबाट : १८२२.०१ मेगावाट
- जम्मा : २९७५.३६ मेगावाट

स्थल ,हवाई र रेल यातायात :

रेल यातायात :

- रेल ट्रयाक बेड : ६३ किमी
- रेल सेवा संचालन : ५२ किमी (जयनगर-जनकपुर-विजलापुर)
- रेलमार्ग निर्माण : ६२ किमी
- कार्गो रेल : १० किमी (जोगवनी-विराटनगर)

सडक यातायात :**तालिका १०(क): संघीय सरकारबाट गरिएको सडक विस्तार (किलोमिटरमा)**

विवरण	२०७६ असार	२०७७ असार	२०७८ असार	२०७९ असार	२०८० असार	२०८० फागुन
कालोपत्रे	१४६९५	१५४२४	१६६१४	१७२३२	१८०५२	१८२४१
खण्डास्मित	८५९४	८६२२	८९७१	७८८८	७६९६	७६९७
कच्ची	९५९०	९९९८	८९३१	८८७६	८४९१	८३२९
जम्मा	३२८७९	३३२४४	३३७१६	३३९९६	३४२३९	३४२६७

स्रोत: भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, २०८०

द्रष्टव्य: सडक विभागबाट कार्यान्वयन भएका सडकमात्र समावेश गरिएको।

तालिका ९(ख): प्रादेशिक र स्थानीय सडक सञ्जालको विवरण

सडकको विवरण	२०७७ असार	२०७८ असार	२०७९ असार	२०८० असार	२०८० फागुन
धुलो/कच्ची	४५६९३	४५९५९	४६५६२	४७३२०	४८२२३
ग्रावेल	१३१४६	१३३९२	१३६८९	१४०००	१४२१४
कालोपत्रे	४२१२	४३४५	४६०३	४७३७	४८०९
जम्मा	६३०५१	६३६९६	६४८५४	६६०५७	६७२४६

स्रोत: सहरी विकास मन्त्रालय, २०८०

- अन्तराष्ट्रिय उडान भर्ने नेपाली वायुसेवाको संख्या : ३
- नेपाल उडान भर्ने अन्तराष्ट्रिय उडान भर्ने वायुसेवा संख्या : ३१
- द्विपक्षीय हवाई सेवा सम्झौता भएका देशको संख्या : ४१
- आन्तरिक उडान गर्ने वायु सेवा कम्पनि : २२
- सबै मौसममा संचालन हुने विमानस्थल : ४१
- नियमित संचालनमा भएका विमानस्थल : ३३
- अन्तराष्ट्रिय विमानस्थल संख्या : ३

स्वास्थ्य :

- औसत आयु : ७१.३ बर्ष
- कुल प्रजनन दर (प्रति महिला) : १.९ जना
- मातृ मृत्युदर : १५१ (प्रति लाख जीवित जन्ममा)
- परिवार नियोजनका आधुनिक साधन प्रयोगकर्ता दर : ४२.७%
- नवजात शिशु मृत्युदर (प्रति १००० जीवित जन्ममा) : २१ जना
- शिशु मृत्युदर (प्रति १००० जीवित जन्ममा) : १७ जना
- ५ बर्ष मुनिको बाल मृत्युदर (१००० जीवित जन्ममा) : २२.९ जना
- पूर्ण खोप लगाउने बालबालिकाको प्रतिशत : ८०%
- कम्तिमा ४ पटक गर्भ जांच गराउने गर्भवती : ८०.५%

- दक्ष प्रसुतीकर्मिबाट प्रसुती गराउने गर्भवती महिलाको संख्या : ८०.१ %
- स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराउने गर्भवती महिलाको संख्या : ७९.३ %
- स्वास्थ्य संस्था : ७,८५८ वटा
- प्रति १००० जनसंख्यामा डाक्टरको संख्या : १.२ जना
- प्रति १००० जनसंख्यामा नर्सको संख्या : २.८३ जना
- १०० % जनसंख्यामा आधारभूत सरसफाई पुगेको छ ।
- राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न १३ प्रकारका खोप उपलब्ध

स्वास्थ्य बिमा :

- विमित परिवार संख्या : २३ लाख ९५ हजार
- कुल विमित जनसंख्या : ७७ लाख २७ हजार
- सेवा लिएका जनसंख्या : २६ लाख २१ हजार
- स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम : ७७ जिल्लाका ७५३ स्थानीय तहमा विस्तार

शिक्षा :

- प्राथमिक तह (कक्षा १-५) सम्मको खुद भर्नादर ९५.६% रहेको,
- आधारभूत तहको (कक्षा १-८) खुद भर्नादर ९५.१% रहेको
- आधारभूत शिक्षाको तह पुरा गर्ने दर : ८०.३%
- माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२) को खुद भर्नादर ५७.९% रहेको
- ५ वर्ष भन्दा माथिको साक्षरता दर ७६.३% पुगेको,
- देशभर जम्मा शिक्षक संख्या (सामुदायिक र संस्थागत) : २,८६,०८८ जना
- जम्मा शिक्षक मध्ये महिला शिक्षक : ४२.१९%
- जम्मा शिक्षक मध्ये पुरुष शिक्षक : ५७.८१%

आ.व. २०८०/८१ को फागुन सम्म वैदेशिक अध्ययनमा नेपाली विद्यार्थी गएका शिर्ष ५ देश :

- जापान : ३३.१ %
- क्यानाडा : १८.१ %
- अष्ट्रेलिया : १४.४%
- संयुक्त अधिराज्य : १०.३%
- संयुक्त राज्य अमेरिका : ७.५%

सबैभन्दा बढी विद्यार्थी हुने ५ सामुदायिक विद्यालयहरू

- कालिका मानवज्ञान मावि , बुटवल, रुपन्देही (८०५३ जना)
- जनता नमुना मावि, बेलापत्ति, धनुषा (५७८९ जना)
- शान्ति नमुना मावि, तिलोत्तमा, रुपन्देही (५२८३ जना)
- कान्ति मावि, बुटवल, रुपन्देही (५१७३ जना)
- नविन औद्योगिक कदरबहादुर रिता मावि, बुटवल, रुपन्देही (४६५८ जना)

सूचना तथा संचार प्रविधि

- रेडियो नेपालको पहुँच पुगेको जनसंख्या : ९३%
- इन्टरनेट ग्राहकको घनत्व : १४३.८%
- दर्ता भएका पत्रपत्रिका : ७,९९७ वटा
- सबै स्थानीय तह र वडा कार्यालयमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेटको पहुँच पुगेको
- नियमित प्रसारणमा रहेका एफ एम संख्या : ७२०
- नियमित प्रसारणमा रहेका टेलिभिजनको संख्या : १०६

खानेपानी तथा सरसफाई

- ९६.७५ % जनसंख्यामा आधारभूत खानेपानी पहुँच पुगेको छ ।
- २७.७६% जनसंख्यामा उच्च तथा मध्यम स्तरको गुणस्तरीय खानेपानीको पहुँच पुगेको छ
- ९५.५% जनसंख्यामा आधारभूत सरसफाईमा पहुँच पुगेको

लैंगिक उत्तरदायी बजेट

आ.व. २०६४/६५ देखि सरकारले लैंगिक उत्तरदायी बजेट प्रणाली अवलम्बन गरेको

आर्थिक वर्ष	प्रतिशत
२०७८/७९	३९.४९%
२०७९/८०	४०.२५ %
२०८०/८१	४२.१६ %

विभिन्न सामाजिक सुरक्षा प्राप्त गर्ने लाभान्वित विवरण

विवरण	मासिक सामाजिक सुरक्षा रकम रु.
ज्येष्ठ नागरिक (६८ वर्ष)	४०००
ज्येष्ठ नागरिक (६० वर्ष, दलित/ क्षेत्र तोकिएको)	२६६०
ज्येष्ठ नागरिक एकल महिला (६० वर्ष)	२६६०
विधवा महिला	२६६०
पूर्ण अपाङ्गता	३९९०
अत अशक्त अपाङ्गता	२१२८
लोपुन्मुख जाति	३९९०
दलित बालबालिका	५३२
क्षेत्र तोकिएका बालबालिका	५३२

हाल संघीय निजामति सेवाको दरवन्दी विवरण

सेवा	२०८० फागुन सम्म
नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्यांक	३२८
नेपाल इन्जिनियरिङ	९९७६

नेपाल कृषि	१२००
नेपाल न्याय	५३२१
नेपाल परराष्ट्र	३५८
नेपाल प्रशासन	२५०२५
नेपाल लेखापरीक्षण	५३४
नेपाल वन	१९५१
नेपाल विविध	१०२५
व्यवस्थापिका संसद	३८२
नेपाल स्वास्थ्य	२६६३
जम्मा	५१,५६०

- निजामति सेवामा महिला कर्मचारी : २८.५ %
- स्वास्थ्य सेवामा महिला कर्मचारी : ४९.७%
- संवैधानिक पदाधिकारीतर्फ महिला सहभागिता : ८.५%

तालिका १२(च): सेवाको आधारमा पुरुष/महिला निजामती कर्मचारी विवरण

सेवा	सङ्ख्यामा			प्रतिशतमा		सेवागत प्रतिशत
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	
नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क सेवा	३२७	५४	३८१	८५.८	१४.२	०.४
नेपाल कृषि सेवा	२८६५	७८५	३६५०	७८.५	२१.५	४.३
नेपाल प्रशासन सेवा	२३६९१	५१३७	२८८२८	८२.२	१७.८	३४.०
नेपाल वन सेवा	३९७८	६०५	४५८३	८६.८	१३.२	५.४
नेपाल शिक्षा सेवा	१४९५	४९८	१९९३	७५.०	२५.०	२.४
नेपाल स्वास्थ्य सेवा	१२५९६	१२४५७	२५०५३	५०.३	४९.७	२९.७
नेपाल विविध सेवा	२२५३	१५५६	३८०९	५९.१	४०.९	४.५
नेपाल ईन्जिनियरिङ्ग सेवा	९१७४	१७३४	१०९०८	८४.१	१५.९	१२.९
नेपाल न्याय सेवा	३४४६	१०५९	४५०५	७६.५	२३.५	५.३
नेपाल परराष्ट्र सेवा	२११	६४	२७५	७६.७	२३.३	०.३
नेपाल लेखा परीक्षण सेवा	३५८	८६	४४४	८०.६	१९.४	०.५
सङ्घीय संसद सेवा	१८८	५८	२४६	७६.४	२३.६	०.३
जम्मा	६०५८२	२४०९३	८४६७५	७१.५	२८.५	१००
संवैधानिक पदाधिकारी	३०३	२८	३३१	९१.५	८.५	
कुल सङ्ख्या	६०८८२	२४१२१	८५००६	७२.४	२७.६	

स्रोत: सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०८०

संघमा कार्यरत र समायोजन भई प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यरत समेत।

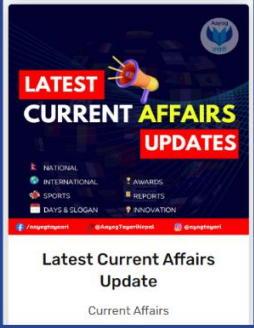
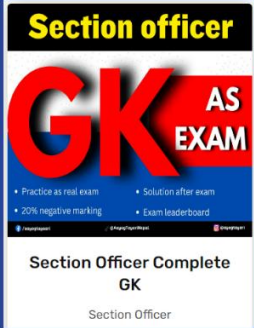
नेपालका विदेश स्थित नियोगहरू :

- राजदुतावास : ३०
- स्थायी नियोग : ३
- महावाणिज्य दुतावास : ७
- अवैतनिक महावाणिज्य दूत : ५५

Scan & Install App

4.6 ★★★★★
Reviews in Play Store

Aayog Tayari App

- Daily Current Affairs Update
- MCQ Exams
- Old Questions
- Model Questions Sets
- Loksewa News & Alerts

Aayog Tayari